

### Historická expozícia s názvom „Odviata časom“



Historická expozícia s názvom „Odviata časom“ sa venuje dejinám Nových Zámkov od obdobia stredoveku až do polovice 20. storočia. Pomocou zbierkových predmetov, bohatého pomocného a ilustračného materiálu sa snaží priblížiť návštevníkom najvýznamnejšie a pre dejiny Nových Zámkov najtypickejšie dejinné udalosti.

Autorkou scenára expozície je PhDr. Henrieta Žažová. Vystavené predmety pochádzajú hlavne zo zbierkového fondu Múzea Jána Thaina v Nových Zámkoch, len malá časť je zapožičaná zo SNM v Bratislave.

Návštevníkom múzea predstavuje dejiny Nových Zámkov v chronologicko-tematickom slede, rozdelené do 5-tich veľkých tematických okruhov – Stredovek, Obdobie prvej a druhej novozámockej pevnosti, Udelenie mestských privilégii, Nové Zámky od konca 19. do polovice 20. storočia a Salón.

V prvom tematickom okruhu – stredovek – expozícia návštevníkom predstavuje štyri zaniknuté stredoveké dediny, na území ktorých vznikli Nové Zámky. Pomocou zbierkových predmetov múzea, získaných najmä archeologickým výskumom a prostredníctvom bohatého pomocného ilustračného materiálu (kópie archívnych dokumentov, kópie máp a obrazov zo života poddaných v stredoveku) približuje charakter a spôsob života obyvateľov stredovekých dedín v tomto období.

Nasledujúci tematický okruh – prvá a druhá novozámocká pevnosť – je najrozsiahlejšou a najpodrobnejšie prepracovanou časťou expozície. Súčasne patrí i medzi najzaujímavejšie časti expozície.



Obdobie prvej novozámočkej pevnosti, ako aj výstavbu a rozvoj modernej, renesančnej druhej novozámočkej pevnosti, múzeum predstavuje nielen pomocou vlastných zbierkových predmetov, ale i bohatým sprievodným materiálom (kópie máp a rytín) a niekoľkými maketami (maketa prvej a druhej novozámočkej pevnosti, ušnicovej bašty i arcibiskupského paláca). V ďalšej časti tohto tematického okruhu sa návštevník oboznamuje s obdobím stavovských povstaní a osmanských vojen formou vystavených strelných a chladných zbraní, tureckých kníh, tureckých peňazí i úžitkových predmetov. Osobitná pozornosť je venovaná oslobodeniu Nových Zámkov spod Osmanskej nadvlády a povstaniu Františka Rákocziho II.

Tretí tematický okruh predstavuje Nové Zámky ako mestečko. O najvýznamnejších privilégiách, ktorými mestu zemepán – ostrihomský arcibiskup, ale aj panovníci udelili rôzne práva a výsady, sa možno dozvedieť prostredníctvom ich kópií. V ďalších častiach vystavené zbierkové predmety hovoria o hospodárskom i spoločenskom živote Nových Zámkov. Veľká pozornosť je venovaná novozámockým cechom - najmä čižmárom, krajčírom a kolárom. Návštevník má možnosť pozrieť si výrobky niektorých cechov a predmety, ktoré boli pre ne charakteristické (cechová truhlica, majstrovský kus, pečatidlo cechu, cechová zástava a iné). Osobitne sa zdôrazňuje i význam výstavby železnice a jej prínos pre rozvoj mesta. Samostatná časť je venovaná vzdelávacím a kultúrnym inštitúciám, ktoré pôsobili v meste.



Štvrtá časť historickej expozície zobrazuje Nové Zámky od konca 19. stor. do polovice 20. stor. Prvá časť, venovaná spoločenskému a kultúrnemu životu, predstavuje jednotlivé náboženské obce a kultúrne spolky pôsobiace v meste. Ďalšia časť sa podrobne venuje obdobiu 1. a 2. svetovej vojny a bombardovaniu Nových Zámkov. Vystavené zbrane používané počas týchto vojen a fotografie o bombardovaní mesta dávajú možnosť precítiť atmosféru pre obyvateľov tak ťažkého obdobia.

Posledný tematický okruh expozície - Salón – pozýva návštevníka k nahliadnutiu do života meštianskej vrstvy prostredníctvom nábytku, rôznych bytových doplnkov a obrazov z konca 19. a prvej polovice 20. storočia.







